

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Kansainvälinen kauppa / Venäjän-kauppa

Anna Kammonen

VENÄJÄN JA SUOMEN KOULUTUSJÄRJESTELMÄT SEKÄ KORKEA-
ASTEEN OPISKELUN SOSIAALISTEN ASPEKTIEN VERTAILUANALYYSI

Opinnäytetyö 2010

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketalous

KAMMONEN ANNA

Venäjän ja Suomen koulutusjärjestelmät sekä korkea-asteen opiskelun sosiaalisten aspektien vertailuanalyysi

Opinnäytetyö

38 sivua + 8 liitesivua

Työn ohjaaja

Lehtori Soili Lehto-Kylmänen

Toimeksiantaja

Maaliskuu 2010

Avainsanat

Venäjän koulutusjärjestelmä, korkeakoulut

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää suomalaisen ja venäläisen koulutusjärjestelmän toiminta sekä maiden korkeakouluopiskelun sosiaaliset aspektit. Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena kyselytutkimuksena, jonka tavoitteena oli saada opiskelijoilta tietoa heidän koulutus- tai työtilanteestaan.

Kyselytutkimukseen osallistui opiskelijoita Pietarin Valtiollisesta Polyteknillisestä Yliopistosta Venäjältä, sekä Kymenlaakson ammattikorkeakoulusta Suomesta. Tiedonkeruumenetelmänä käytettiin suomalaisten osalta sähköisesti toteutetun PikkuOpa-la- tutkimuksen dataa, kun taas venäläiset opiskelijat vastasivat paperiseen kyselylomakkeeseen. Tulokset analysoitiin SPSS-ohjelmaa käyttäen.

Tutkimuksessa läpikäytiin maiden koulutusjärjestelmät pääpiirteittäin sekä selvitettiin korkea-asteen koulutukseen pääsyn vaatimukset, korkeakouluissa suoritettavat tutkinnot, ja niihin vaadittavien opintojen laajuus.

Kyselyn vastauksista käy selvästi ilmi, että Pietarin Polyteknillisen Yliopiston viestinnän - ja muotoilun opiskelijat ovat kaiken kaikkiaan huomattavasti tyytyväisempiä tilanteeseensa ja suhtautuivat tulevaisuuteensa paljon luottavammin kuin KyAMK:n viestinnän- ja muotoilun opiskelijat.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Business Administration

KAMMONEN, ANNA

Russian and Finnish education systems as well as comparative analysis of social aspect of high degree studying

Bachelor's Thesis

38 pages + 8 pages of appendices

Supervisor

Soili Lehto-Kylmänen, Senior lecturer

Commissioned by

March 2010

Keywords

Education System in Russia, higher education

The objective of this research was to examine the function of education systems in Finland and in Russia, as well as the social aspects of higher education in both countries. The research went through the outlines of the education systems in both countries, and examined higher education: entry requirements, college degrees, and extend of the required studies.

The research was conducted as a quantitative survey to get information from students about their current situation and their future prospects. Students from the St. Petersburg State Polytechnic University in Russia and students from University of Applied Sciences in Finland participated in survey. Finnish student's replies were collected electronically, while Russian students responded to a paper-questionnaire. The results were analyzed by using SPSS program.

Responses to the survey clearly indicated that students of St. Petersburg State Polytechnic University in Russia are significantly more satisfied with their current situation and they have more confidence concerning the future than students of University of Applied Sciences in Finland.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	6
2	VENÄJÄN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ	7
	2.1 Yleissivistävä koulutus Venäjällä	7
	2.2 Ammatillinen koulutus	8
	2.2.1 Ammatillinen peruskoulutus	8
	2.2.2 Keski-asteen ammatillinen koulutus	8
	2.2.3 Korkea-asteen ammatillinen koulutus	9
	2.2.4 Korkea-asteen oppilaitokset	11
	2.2.5 Korkea-asteen oppilaitokseen hakeutuminen	12
	2.2.6 Korkea-asteen tutkintojen rakenne	13
3	SUOMEN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ	16
	3.1 Peruskoulu	17
	3.2 Yleissivistävä lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus	17
	3.2.1 Lukio	17
	3.2.2 Ammatillinen koulutus	18
	3.2.3 Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishaku	19
	3.3 Korkea-asteen koulutus	19
	3.3.1 Ammattikorkeakoulu	19
	3.3.2 Ammattikorkeakouluun hakeminen	20
	3.3.3 Yliopisto	21
4	KYSELYTUTKIMUS	24
	4.1 Tutkimuksen tavoitteet ja toteutus	24
	4.2 Tutkimus tuloksen analysointi	25
5	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	35
	5.1 Teoriapohjan yhteenveto	36
	5.2 Kyselyn vastausten yhteenveto	37

LIITTEET

Liite 1. Venäjän koulutusjärjestelmä

Liite 2. Suomen koulutusjärjestelmä

Liite 3. Muutamia korkeakouluja Pietarissa

Liite 4. Kysymykset (suomeksi)

Liite 5. Kysymykset (venäjäksi)

1 JOHDANTO

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää pääpiirteittäin sekä suomalaisen että venäläisen koulutusjärjestelmän toiminta, sekä korkeakouluopiskelun sosiaaliset aspektit. Tarkoituksena on selvittää, miten opiskelijat itse kokevat tämänhetkisen opiskelun vastaavan tarpeisiinsa ja miten he uskovat korkeakoulututkinnon suorittamisen vaikuttavan tulevaan asemaansa työmarkkinoilla. Tutkimuksessa myös vertaillaan opiskelijoiden opiskelu- ja asumisoloja, heidän toimeentuloaan, ja työllistymismahdollisuuksiaan.

Aiheenvalintaani vaikutti osaltaan oma taustani, sillä olen itse kotoisin Pietarista ja asunut Suomessa noin 10 vuotta. Venäjällä on 2000-luvulla toteutettu koko koulutuksen kenttää koskeva koulutus uudistus. Halusin selvittää, millaista korkeakouluopiskelu on tämän päivän Venäjällä, sekä myös vastaavasti Suomessa.

Tutkimus toteutetaan kyselytutkimuksena, jonka tavoitteena on saada opiskelijoilta tietoa heidän koulutus- tai työtilanteestaan ennen korkeakouluopiskelun alkua. Samoin tavoitteena on saada selville ovatko opiskelijat tyytyväisiä saamansa opetuksen tasoon, tekevätkö mahdollisesti ansiotyötä opiskelun ohella. Opiskelijoilta kysytään myös heidän tulevaisuuden suunnitelmiaan, työllistymisen, tai mahdollisen jatkokoulutuksen suhteen.

Teoriaosassa tutustutaan molempien maiden koulutusjärjestelmiin, käydään läpi pääsyvaatimukset eri koulutusasteisiin, niissä opiskeltavana olevat alat, sekä niissä suoritettavat tutkinnot. Kyselytutkimukseen osallistuu opiskelijoita Pietarin Valtiollisesta Polyteknillisestä Yliopistosta Venäjältä sekä Kymenlaakson ammattikorkeakoulusta Suomesta.

2 VENÄJÄN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ

2.1 Yleissivistävä koulutus Venäjällä

Venäjän laki antaa federaation kansalaisille oikeuden standardien mukaiseen maksuttomaan yleissivistävään koulutukseen. Opiskeltaessa ensimmäistä ammatillisen koulutuksen tutkintoa valtiolisessa tai kunnallisessa oppilaitoksessa, on koulutuksen oltava maksutonta. (Venäjän Federaation Peruslaki.)

Venäjällä koulunkäynti aloitetaan 6 - 7 vuoden iässä ja yleinen oppivelvollisuus päättyy 15 vuoden ikään. Täyden yleissivistävän koulutuksen kesto on 11 vuotta.

Venäläinen yleissivistävä koulutus muodostuu seuraavasti:

- esikouluopetus, 3 - 6-vuotiaat
- yleissivistävä ala-asteen koulutus (luokat 1 - 4): 7 - 10-vuotiaat (mahdollisuus aloittaa jo kuusivuotiaana)
- yleissivistävä peruskoulutus (luokat 5 - 9): 11 - 15-vuotiaat
- yleissivistävä keskiasteen (täysi) koulutus (luokat 10 - 11): 16 - 17-vuotiaat

Yleissivistävä ala-asteen koulutus ja yleissivistävä peruskoulutus kuuluvat oppivelvollisuuden piiriin. Ennen 7 vuoden ikää on mahdollisuus osallistua esikouluopetukseen, joka on suunnattu 3 - 6-vuotiaille. Yhdeksänvuotisen peruskoulutuksen lopuksi koululaiset suorittavat valtakunnallisen loppukokeen. Loppukokeen hyväksytysti suorittaneet saavat todistuksen yleissivistävän peruskoulun suorittamisesta. (Venäjän koulutusjärjestelmä 2006, 6)

11-vuotisen yleissivistävän keskiasteen (täyden) koulumäärän suoritettuaan, ja koulun päättökokeen (kaksi pakollista ainetta, ainekirjoitus ja matematiikka sekä vähintään kolme valinnaisainetta) läpäistyään saa todistuksen yleissivistävän keskiasteen (täyden) koulumäärän suorittamisesta. Todistuksen liitteessä on lueteltu kaikki koulutuksen aikana opetetut aineet (17 - 20 kpl) ja niistä annetut arvosanat. (Suuntana Venäjä 2004, 14.)

2.2 Ammatillinen koulutus

2.2.1 Ammatillinen peruskoulutus

Ammatillista peruskoulutusta järjestetään ammattikouluissa sekä ammatillisissa lyseoissa. Ammatillisen peruskoulutuksen tavoitteena on kouluttaa yleissivistävän peruskoulun jälkeen eri aloille ammattitaitoisia työntekijöitä käytännön ammatteihin. Koulutusta saa noin 300 eri alalla. Taidealoja opiskelemaan pyrkivät joutuvat läpäisemään sisäänpääsytestin tai esittämään työnäytteitä (esimerkiksi piirustuksia, graafisia töitä) kyseiseltä alalta. (Suuntana Venäjä 2004, 15.)

Ammatillisissa lyseoissa opiskellaan ammattiaineiden lisäksi yleissivistäviä aineita. Opetusohjelmat kestävät yhdeksänvuotisen yleissivistävän peruskoulun jälkeen vähintään kolme vuotta ja 11-vuotisen yleissivistävän keskiasteen täyden koulumäärän jälkeen 1 - 1,5 vuotta. Ammatillisen lyseon loppukokeen suorittanut oppilas saa diplomin, joka antaa oikeuden ammatin harjoittamiseen. Diplomi on myös todistus yleissivistävän keskiasteen koulun täyden oppimäärän suorittamisesta, ja sen saatuaan voi jatkaa opintoja korkeakouluissa. (Suuntana Venäjä 2004, 15.)

2.2.2 Keski-asteen ammatillinen koulutus

Keski-asteen ammatillista koulutusta järjestetään teknikumeissa ja opistoissa, joissa koulutetaan eri alojen ammattiosajia. Koulutusta saa lähes 300 erikoistumisalalla ja koulutukseen sisältyy myös työharjoittelu. Keskiasteen ammatilliseen oppilaitokseen päästäkseen täytyy läpäistä sisäänpääsykoe, joka sisältää 3 - 4 eri ainetta. Opiskelu teknikumeissa ja opistoissa kestää yhdeksänvuotisen yleissivistävän peruskoulun jälkeen vähintään kolme vuotta ja 11-vuotisen yleissivistävän keskiasteen (täyden) koulumäärän jälkeen 2 - 4 vuotta. Teknikumeissa ja opistoissa voi opiskella mm. humanististen alojen aineita, sosiaali- ja luonnontieteitä, taloustieteitä ja matematiikkaa. Valmistuakseen keskiasteen ammatillisesta oppilaitoksesta on läpäistävä neljä loppupenttiä ja kirjoitettava diplomityö.

Myös collegeissa järjestetään keskiasteen ammatillista koulutusta. Colleget ovat joko itsenäisiä oppilaitoksia tai toimivat yliopistojen, akatemioiden ja instituuttien yhteydessä. Niissä järjestetään sekä yksittäisiä kursseja että kaksivuotisia opintokokonaisuuksia. Collegen pääsyn vaatimuksena on yleensä todistus yleissivistävän keskias-

teen (täyden) koulumäärän suorittamisesta, ja sinne hyväksytään opiskelemaan sisään- pääsykokeiden tai -haastattelujen perusteella. Collegessa opiskelu kestää yhdeksän- vuotisen peruskoulun jälkeen 4 - 4,5 vuotta ja 11-vuotisen keskiasteen (täyden) kou- lumäärän jälkeen 3,5 - 4 vuotta. Collegessa voi opiskella useita aloja, humanistisia ai- neita ja luonnontieteitä, taloustieteitä ym. Yhden lukuvuoden ajan keskitytään syven- täviin teoriaopintoihin, ja myös työharjoittelu sisältyy opintoihin. Collegesta valmistu- neet saavat diplomien, joka antaa oikeuden ammatinharjoittamiseen tai mahdollisuuden jatkaa korkeakouluopintoja. (Suuntana Venäjä 2004, 15.)

2.2.3 Korkea-asteen ammatillinen koulutus

Venäläisistä korkea-asteen oppilaitoksista käytetään yhteisnimitystä korkeakoulu. Korkeakouluiksi Venäjällä lasketaan

- yliopistot
- akatemit
- instituutit
- konservatoriot
- sotakorkeakoulut.

Kaikkien korkeakoulujen on läpikäytävä valtion akkreditointi, jonka perusteella niiden status määräytyy.

Saadakseen virallisen valtion statuksen korkeakoulun on täytettävä seuraavat ehdot: sillä on oltava toimilupa, joka antaa oikeuden koulutuksen järjestämiseen, siellä on jär- jestettävä korkea-asteen koulutusohjelmia sekä tehtävä tieteellistä tutkimustyötä ja se on läpikäynyt valtion akkreditoinnin. Valtion akkreditointi järjestetään viiden vuoden välein. Akkreditoinnin yhteydessä määritellään oppilaitoksen virallinen status ja oppi- laitosta, sekä sen järjestämää koulutusta arvioidaan monin eri tavoin (mm. koulutusoh- jelmien minimisisältö, koulutusvaatimukset, koulutuksen laatu ja oppilaitoksesta val- mistuvien arviointi valtiollisin tentein, sekä tieteellisten tutkimustöiden aiheet ja luku- määrä). (Suuntana Venäjä 2004, 16.)

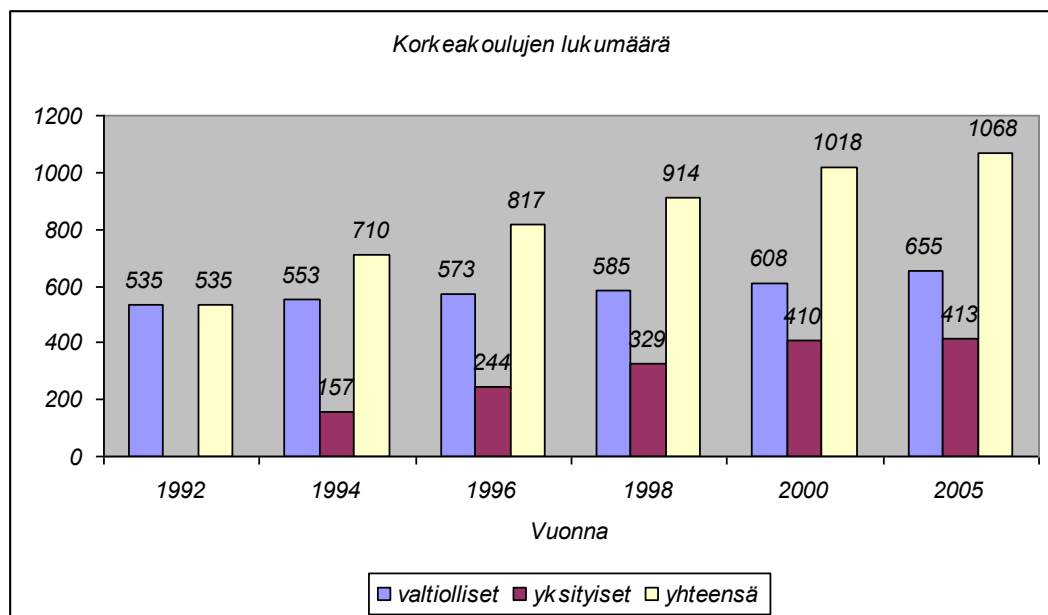
Korkeakoulut voivat olla valtiollisia, kunnallisia tai yksityisiä. Venäjän opetus- ja tie- deministeriön mukaan vuonna 2005 maassa toimi 655 valtiollista ja 413 yksityistä

korkea-asteen oppilaitosta (kuva 1), joissa opiskeli yli 7 miljoonaa opiskelijaa (kuva 2). (Venäjän opetus- ja tiedeministeriö.)

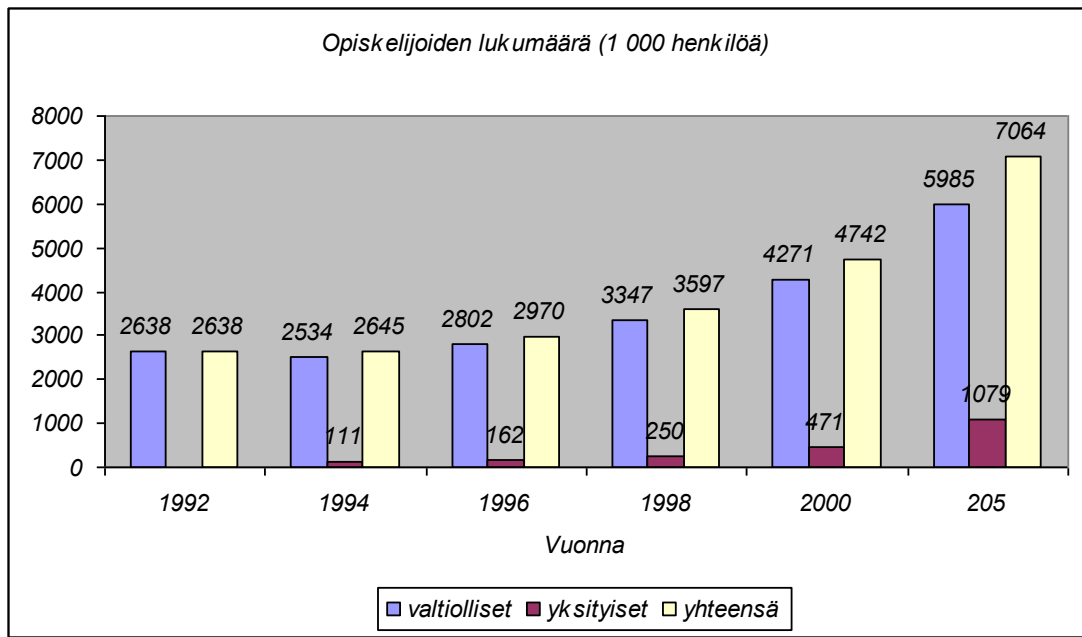
Venäläisillä korkeakouluopiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa opintonsa päiväopiskeluna, iltaopiskeluna, etäopiskeluna, yhdistettynä päivä- ja etäopiskeluna sekä yksityisopiskeluna. Suosituimpia opiskelualoja vuonna 2004 olivat taloustieteet ja oikeustieteet, vieraat kielet, psykologia, yhteiskuntatieteet ja kansainväliset suhteet. (Suuntana Venäjä 2004.)

Uusia, lähinnä yksityisiä, maksullisia korkeakouluja on viimeisen vuosikymmenen aikana perustettu lisää. Valtiollisiin korkeakouluihin on otettu maksutta opiskelevien nuorten lisäksi yhä enemmän maksavia opiskelijoita. Korkeakouluopiskelijoista jo yli puolet maksaa itse opintonsa. Vuonna 2003 hyväksyttiin korkeakouluihin maksutta opiskelevia noin 600 000 ja itse opintonsa maksavia noin 710 000 opiskelijaa. (Suuntana Venäjä 2004, 16.)

Korkeakouluopintojen maksullisuus on jatkuva puheenaihe Venäjällä. Monet korkeakoulut rahoittavat toimintaansa opiskelijoiden maksamalla lukukausimaksuilla. Vuonna 2004 valtiollisten korkeakoulujen maksullisilla linjoilla opiskeli kolme miljoonaa opiskelijaa, mikä on noin kolme kertaa enemmän kuin yksityisissä maksullisissa korkeakouluissa. (Suuntana Venäjä 2004, 16.)

Kuva 1. Venäjän korkeakoulujen lukumäärä

Kuva 2. Korkeakoulujen opiskelijoiden lukumäärä.

2.2.4 Korkea-asteen oppilaitokset

Korkeakoulut jaetaan Venäjällä nykyisin kolmeen ryhmään, niissä tarjottavan koulutuksen mukaan:

Yliopistot

Yliopistot ovat johtavia opetuksen, tieteen ja kulttuurintutkimuksen keskuksia. Yliopistot jaotellaan aloittain humanististen ja muiden tieteenalojen yliopistoihin, kasvatustieteellisiin yliopistoihin, lääketieteen yliopistoihin, maatalousyliopistoihin ja teknillisiin yliopistoihin. Niissä järjestetään yleisesti luonnontieteiden, humanististen ja muiden tieteenalojen, tekniikan ja eri kulttuurialojen ammatillista perus-, jatko- ja täydennyskoulutusta. (Suuntana Venäjä 2004, 17.)

Akatemiat

Akatemiat järjestävät yliopistotasoisia korkea-asteen ammatillista perus-, jatko- ja täydennyskoulutusta pääasiassa yhdellä tieteen, tekniikan tai kulttuurin alalla. Akatemiat jaotellaan seuraavasti: humanististen tieteiden, sosiaali- ja taloustieteiden akatemiat, lääketieteen akatemiat, liikuntatieteiden akatemiat, taideakatemiat, maatalousakatemiat

jne. Akatemit ovat oman alansa tieteellisiä ja metodologisia keskuksia. (Suuntana Venäjä 2004, 17.)

Instituutit

Instituutit, joissa järjestetään korkea-asteen perus-, jatko- ja täydennyskoulutusta jollakin tietyllä tieteen, tekniikan tai kulttuurin alalla. Niissä tehdään myös tutkimustyötä. Instituutit jaotellaan seuraavasti: humanististen, sosiaali- ja taloustieteiden instituutit, kasvatustieteen instituutit, lääketieteen instituutit, liikuntatieteelliset instituutit, taide- ja rakennustaiteiden instituutit, teknilliset instituutit jne. Instituutit ovat joko itsenäisiä korkea-asteen ammatillisia oppilaitoksia tai toimivat osana yliopistoa tai akatemiaa (esim. Kansainvälisten koulutusohjelmien instituutti IMOP Pietarissa on osa Pietarin valtiollista polyteknillistä yliopistoa, ja sen yhteydessä toimii myös eri alojen korkea-kouluopintoihin johtava ns. valmistava tiedekunta). (Suuntana Venäjä 2004, 17.)

2.2.5 Korkea-asteen oppilaitoksiin hakeutuminen

Vuonna 2001 aloitettiin kouluissa ns. yhtenäisen valtiollisen päättökokeen kokeilu: siihen osallistui Venäjän yli 60 000 yleissivistävästä koulusta noin 1,5 % viideltä Venäjän eri alueelta; vuonna 2004 koulunsa päättäneistä nuorista 60 % osallistui kokeeseen. (Suuntana Venäjä 2004.)

Nykyään kaikki yläasteen päättävät koululaiset suorittavat yhtenäisen valtiollisen päättökokeen, joka yhdistää sekä koulujen päättökokeen (koe keskiasteen yleissivistävän koulun täyden oppimäärän suorittamisesta) että korkeakoulujen sisäänpääsykokeen. Yhtenäisen valtiollisen päättökokeen suorittaneen ei tarvitse enää osallistua korkeakoulun sisäänpääsykokeisiin, vaan päättökokeesta saatu tulos ratkaisee korkeakouluun hyväksymisen. Päättökokeen tulokset voi lähettää useampaan korkeakouluun, jotka tekevät valinnan opiskelijoistaan.

Yhtenäisen valtiollisen päättökokeen tulosten perusteella määräytyy myös opiskelijan maksamien lukukausimaksujen suuruus: mitä paremmat arvosanat, sitä pienemmät lukukausimaksut opiskelija joutuu maksamaan. Päättökokeista korkeimmat mahdolliset arvosanat saanut saattaa vapautua lukukausimaksuista kokonaan. Koulutuksen maksullisuus, ja maksujen suuruus riippuu siis nykyään yhä enemmän päättökokeista ja opiskelumenestyksestä. Muutamit nimekkäimmät korkeakoulut ovat asettaneet lisävaati-

muksia korkeakouluihin pyrkiville, vaikka yhtenäinen valtiollinen päättökoe on nykyään käytössä koko maassa. Nämä korkeakoulut huomioivat sekä yhtenäisen valtiollisen päättökokeen että korkeakoulun pääsykokeiden yhteistulokset valitessaan opiskelijoita. Korkeakoulut voivat hyväksyä pääsykokeita myös lahjakkaita eri aineiden olympiadeja voittaneita nuoria. (Suuntana Venäjä 2004.)

2.2.6 Korkea-asteen tutkintojen rakenne

Venäläisissä korkeakouluissa on useita erilaisia koulutusohjelmia sekä perustutkinto- että jatko-opiskelijoille. Bakalavriat- ja magistratura-tutkintoihin tähtääville opiskelijoille on tarjolla noin 100 eri suuntautumisvaihtoehtoa luonnontieteiden ja matematiikan, humanististen, sosiaali- ja taloustieteiden, kasvatustieteiden, teknisten tieteiden sekä maataloustieteiden aloilla. Diplomirovannyi spetsialist -tutkintoon tähtäävillä opiskelijoilla on valittavanaan noin 300 erikoistumisalaa:

- luonnontieteistä
- humanistista ja sosiaalitieteistä
- kasvatustieteistä
- lääketieteistä
- taide- ja kulttuurialoilta
- talous- ja hallintotieteistä
- informaatioturvaan liittyvistä aloista
- sotakorkeakoulutuksen eri osa-alueista
- palvelualoista
- maa- ja kalatalouteen liittyvistä aloista
- kielitieteistä ja informatiikasta
- eri taiteiden ja arkkitehtuurin aloista
- tekniikan eri alueista.

Myös jatko-opiskelijoilla on valittavana monia eri tutkimusalueisiin liittyviä ohjelmia. Koulutusohjelmat vaihtelevat korkeakoulun suuntautuneisuudesta riippuen. Korkeakoulut järjestävät myös ammatillista täydennyskoulutusta, sekä uudelleen koulutusta opettajille ja tutkijoille. (Suuntana Venäjä 2004, 18.)

Yhä useammassa venäläisessä korkeakoulussa toteutetaan vuoden 1996 lain mahdollistamaa ns. Moniportaista tutkintojärjestelmää eli voi opiskella bakalavriat-tutkintoa (vrt. Bachelor's degree) ja magistratura-tutkintoa (vrt. Master's degree). Niiden rinnalla on vielä perinteinen korkeakoulujen tutkintonimike diplomirovannyi spetsialist.

Koulutusjärjestelmään kuuluvat todistukset ja tutkinnot:

Välitutkinto

Välitutkinto, jonka suorittaminen vaatii vähintään kahden vuoden opintojakson, joka koostuu alan pakollisista peruskursseista. Välitutkinnon suorittamisesta ei myönnetä oppiarvoa, mutta opiskelija voi jatkaa sen jälkeen opintojaan suorittaakseen bakalavriat-tutkinnon tai spetsialist-diplomiin vaadittavat opinnot. Mikäli opiskelija ei halua jatkaa opintoja, hän saa ns. välitutkintodiplomin. (Suuntana Venäjä 2004, 18.)

Bakalavriat/ Bachelor's degree

Bakalavriat -tutkinto vaatii 4 vuoden opinnot. Opintojen aikana perehdytään omaan erikoisalaan ja hankitaan kyseisen alan ammatilliset taidot. Kunkin lukukauden ja lukuvuoden päätteeksi on suoritettava koulutukseen kuuluvat tentit ja koko tutkinnon päätteeksi lopputentit. Diplomin saaminen edellyttää myös diplomiprojektin tai diplomityön kirjoittamista ja suullista esitystä aiheesta. Tutkinto on mahdollista suorittaa kaikilla muilla aloilla paitsi lääketieteessä. Tutkinnon suorittaneille myönnetään bakalavr-oppiarvo. Bakalavriat-perustutkinnon jälkeen on mahdollisuus jatkaa Magistr-oppiarvoon tähtääviä opintoja. (Suuntana Venäjä 2004, 18.)

Diplomirovannyi spetsialist

Diplomirovannyi spetsialist-tutkintoon tähtäävä opiskelu kestää 5 - 6 vuotta. Spetsialist-tutkinnon diplomi on edellytys ammatinharjoittamiselle mm. insinöörin, opettajan ja lääkärin ammanteissa. Hammaslääkärin ja farmasian opinnot kestävät yleensä viisi vuotta, lääketieteen ja eläinlääketieteen opinnot yleensä vähintään kuusi vuotta. (Suuntana Venäjä 2004, 19.)

Magistratura/ Master's degree

Magistratura -tason tutkinnon suorittaminen edellyttää kahden vuoden opintoja baka-lavriat-tutkinnon suorittamisen jälkeen, eli yhteensä kuudenvuoden opinnot. (Venäjän koulutusjärjestelmä. Opetushallitus 2006, 13.) Magistratura-tason opiskelijan on opin-tojen, tenttien ja loppuenttien lisäksi kirjoitettava ja esitettävä suullisesti omasta eri-koisalasta tehty tieteellinen lopputyö. Magistr-oppiarvo antaa oikeuden jatkaa tohtori-tason opintoja. (Suuntana Venäjä 2004, 19.)

Korkeakoulujen jatkotutkinnot

Korkeakoulujen jatkotutkinnot eli tohtoritason opinnot jaetaan kahteen eri tason tutkin-toon:

- tieteiden / taiteiden kandidaatin tutkinto
- tieteiden / taiteiden tohtorin tutkinto.

Tieteiden (taiteiden) kandidaatin tutkinto

Tieteiden (taiteiden) kandidaatin tutkinto: Jatko-opiskelijaksi hyväksyttävän perusvaa-timuksena on magistratura-tason tai spetsialist-tason opintojen suorittaminen ja mah-dollisesti vaadittavien tieteellisten julkaisujen kirjoittaminen. Jatko-opiskelu kestää 3-4 vuotta, jonka aikana opiskelijan on suoritettava mm. seuraavat pakolliset tentit:

- tentti omalta erikoistumisalalta
- vieraan kielen tentti (ulkomaalaisilla venäjän kielen tentti)
- filosofian tentti.

Hän kirjoittaa väitöskirjan, minkä jälkeen on julkinen väitöstilaisuus. Jatko-tutkinnon menestyksekkäästi suorittaneelle myönnetään tieteiden kandidaatin oppiarvo. Tai-dealoilta valmistuneille myönnetään taiteiden kandidaatin oppiarvo. (Suuntana Venäjä 2004.)

Jatko-opinnot on mahdollista tiedekunnan ja kansainvälisen yksikön suostumuksella suorittaa myös neljän vuoden etäopiskeluna, mikä edellyttää vuosittain muutamien kuukausien läsnäoloa korkeakoulussa. Muuten vaatimukset ovat samat kuin muillakin, eli pakolliset tentit, väitöskirjan kirjoittaminen ja julkinen väitöstilaisuus. (Suuntana Venäjä 2004.)

Tieteiden (taiteiden) kandidaatin oppiarvoon tähtäävää jatko-opiskelijaa kutsutaan aspirantiksi ja jatko-opiskelujaksoa vastaavasti aspirantuuraksi. Lääkäreiden erikoistumisvaihe on nimeltään ordinatuura.

Tieteiden (taiteiden) tohtorin tutkinto

Tieteiden (taiteiden) tohtorin tutkinto: Tieteiden tohtorin oppiarvo on korkein akateeminen oppiarvo. Sen edellytyksenä on mm. samalta alalta myönnetty tieteiden kandidaatin oppiarvo sekä oman alan tieteellisiä saavutuksia ja julkaisuja. Taidealojen vastaava tohtorinimike on taiteiden tohtori. (Suuntana Venäjä 2004.)

Tohtorintutkintoa suorittavaa henkilöä kutsutaan doktorantiksi ja jatko-opiskelujakso on nimeltään doktorantuura. Tohtorintutkinnon jatkokoulutus kestää 3-4 vuotta, ja se keskittyy tieteelliseen tutkimustyöhön. Tohtorin väitöskirjan kirjoittaneelle ja sen menestyksekkäästi väitelleelle myönnetään tohtorin oppiarvo. (Suuntana Venäjä 2004, 19 - 20.)

3 SUOMEN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ

Suomen koulutusjärjestelmä ryhmitellään koulutusasteisiin. Yleensä vain alemman asteen opinnot suorittanut voi opiskella ylemmän asteen koulutuksessa. Koulutukselle määritellään tavoitteet kunkin koulutussektorin lainsäädännössä. (Opetusministeriö.)

Suomen koulutusjärjestelmä koostuu:

- yhdeksänvuotisesta yleissivistävästä perusopetuksesta (peruskoulu), jota ennen lapsilla on oikeus osallistua vuoden kestävään esiopetukseen
- peruskoulun jälkeisestä koulutuksesta, johon kuuluvat ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus
- korkea-asteen koulutuksesta, jota annetaan ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa.

Aikuiskoulutusta on tarjolla kaikilla koulutusasteilla. (Opetusministeriö.)

3.1 Peruskoulu

Peruskoulu jaetaan ala-asteeseen (luokat 1 - 5) sekä yläasteeseen (luokat 7 - 9). Oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona lapsi täyttää seitsemän vuotta ja päättyy, kun peruskoulu on suoritettu tai kun oppivelvollisuuden alkamisesta on kulunut 10 vuotta. (Opetusministeriö.)

Kunta voi järjestää peruskoulun oppimäärän suorittaneille nuorille yhden vuoden kestävää lisäopetusta (10. luokka). Lisäopetukseen voidaan ottaa nuori, joka on saanut perusopetuksen päättötodistuksen samana tai edellisenä vuonna. (Opetusministeriö.)

3.2 Yleissivistävä lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus

3.2.1 Lukio

Opetusta eri oppiaineissa ja opinto-ohjausta annetaan keskimäärin 38 tuntia kestävinä kursseina, lukion oppimäärä sisältää yhteensä vähintään 75 kurssia. Lukio-opintoihin kuuluu pakollisia kursseja 47 – 52, ja niiden määrä riippuu siitä, onko opiskelija valinnut lyhyen vai pitkän matematiikan.

Syventäviä kursseja on oltava vähintään 10 ja ne voivat olla valtakunnallisia tai koulukohtaisia. lisäksi Opiskelijalla on mahdollisuus valita osa tarjolla olevista pakollisista, syventävistä ja soveltavista kursseista. (Opetusministeriö.)

- Pääsyaatimuksena on perusopetuksen oppimäärä.
- Lukioon haetaan valtakunnallisen yhteishakujärjestelmän kautta.
- Lukiot valitsevat opiskelijansa aikaisemman opintomenestyksen perusteella.
- Lukio-opinnot tähtäävät ensisijaisesti jatko-opintoihin korkea-asteella.
- Opinnoissa edetään yksilöllisesti.
- Kurssimuotoinen kolmelle vuodelle suunniteltu oppimäärä on mahdollista suorittaa 2 - 4 vuodessa.
- Opiskelijat ovat yleensä 16 - 19 –vuotiaita.

Lukion päätteeksi suoritetaan valtakunnallinen ylioppilastutkinto. Tutkinto ei anna ammatillista pätevyyttä, mutta sen suoritettuaan opiskelija voi hakeutua jatko-opintoihin yliopistoon tai ammattikorkeakouluun. (Opetusministeriö.)

Tilastokeskuksen mukaan lukuvuonna 2006/2007 nuorista opiskelijoista 4,2 % keskeytti lukiokoulutuksen, lukuvuonna 2007/2008 keskeyttäneitä oli 4,5 % (taulukko 1). (Tilastokeskus.)

3.2.2 Ammatillinen koulutus

Ammatilliseen koulutukseen kuuluvat ammatillinen peruskoulutus sekä ammatillinen lisä- ja täydennyskoulutus.

- Tutkinnot suunniteltu työelämän tarpeisiin.
- Koulutusta järjestetään kaikilla koulutusaloilla.
- Tutkintojen laajuus on 120 opintoviikkoa.
- Tutkintoihin sisältyy vähintään 20 opintoviikkoa työssäoppimista työpaikoilla.
- Osaaminen osoitetaan ammattiosaamisen näytöillä.
- Tutkinnot rakentuvat perusopetuksen oppimäärälle.
- Mahdollista myös lukion oppimäärän opiskelleille ja ylioppilastutkinnon suorittaneille, jolloin opiskeluaika on lyhyempi.
- Aikaisempi koulutus tai työkokemus tunnustetaan osaksi tutkintoa.

Ammatillista koulutusta annetaan niin työelämään aikoville nuorille, kuin työelämässä jo oleville aikuisille. Aikuiset voivat opiskella samoihin ammatillisiin perustutkintoihin kuin nuoret. Heillä on myös mahdollisuus osallistua ammatillisen peruskoulutuksen jälkeiseen jatko- ja täydennyskoulutukseen. (Opetusministeriö.)

Ammatillisen koulutuksen tavoitteena on kohottaa ammatillista osaamista, vastata työelämän osaamistarpeisiin, sekä edistää työllisyyttä. Ammatilliset perustutkinnot antavat laajat perusvalmiudet alan tehtäviin, sekä jatko-opintokelpoisuuden yliopistoihin ja ammattikorkeakouluihin. (Opetusministeriö.)

Vuonna 2009 ammatillisen peruskoulutuksen aloitti noin 70 000 opiskelijaa, joista noin 58 000 opiskelijaa oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa ja noin 12 000 oppisopimuskoulutuksessa. (Opetusministeriö.)

Lukuvuonna 2006/2007 nuorille suunnatun ammatillisen koulutuksen keskeytti 10,2% opiskelijoista, lukuvuonna 2007/2008 vastaava luku oli 9,8 % (taulukko 1). (Tilastokeskus.)

3.2.3 Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishaku

Sekä ammattikouluun että lukioon haetaan opiskelemaan yhteishauulla, joka toteutetaan kaksi kertaa vuodessa, keväällä haetaan syksyllä alkavaan koulutukseen ja syksyllä seuraavan vuoden tammikuussa alkavaan koulutukseen. (Koulutusnetti.)

3.3 Korkea-asteen koulutus

3.3.1 Ammattikorkeakoulu

Opiskelu ammattikorkeakoulussa tähtää korkeakoulututkintoon ja käytännön ammattitaitoon. Tutkintoon johtava koulutus on opiskelijalle maksutonta ja opiskelijalla on lisäksi mahdollisuus hakea Kelalta opintotukea opintojensa ajaksi. (Opetusministeriö.)

Ammattikorkeakouluissa järjestetään:

- ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta
- ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta
- ammatillisia erikoistumisopintoja ja muuta aikuiskoulutusta
- avointa ammattikorkeakouluopetusta
- ammatillista opettajankoulutusta.

Ammattikorkeakoulun koulutusalat:

- humanistinen ja kasvatusala
- kulttuuriala
- yhteiskuntatieteiden
- liiketalouden ja hallinnon ala
- luonnontieteiden ala
- tekniikan ja liikenteen ala
- luonnonvara- ja ympäristöala
- sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
- matkailu-, ravitsemis- ja talousala.

3.3.2 Ammattikorkeakouluun hakeminen

Ammattikorkeakouluihin haetaan valtakunnallisessa ammattikorkeakoulujen yhteishaussa, joka järjestetään keväällä ja syksyllä. Koulut päättävät itse opiskelijavalintansa perusteista, valintakokeen järjestämisestä sekä opiskelijavalinnasta. (Opetusministeriö.)

Ammattikorkeakoulun pääsyvaatimukset:

- lukion oppimäärä tai ylioppilastutkinto
- International Baccalaureate- tutkinto
- European Baccalaureate- tutkinto
- Reifeprüfung-tutkinto
- ammatillinen perustutkinto (alle 3-vuotinen tutkinto antaa kelpoisuuden vain ko. tutkintoa vastaavalle alalle)
- opistoasteen tai ammatillisen korkea-asteen tutkinto
- yhdistelmäopinnot-tutkinto
- näyttötutkintona suoritettu ammatillinen perustutkinto tai ammattitutkinto
- edellä mainittuja tutkintoja vastaavat ulkomaiset opinnot.

Ammattikorkeakoulututkinnot ovat ammattikorkeakoulun perustutkintoja, ammattikorkeakoulututkintoon liitetään tutkintonimike ja lyhenne AMK Ammattikorkeakouluopintojen laajuus on 210 - 270 opintopistettä. Opintopisteillä tarkoitetaan sitä opiskelijan työmäärää, jota opintojakson opiskelu edellyttää. Yksi opintopiste vastaa 27 tuntia opiskelijan työtä. Koulutus kestää kokopäiväopintoina 3,5 - 4,5 vuotta, ja siihen kuuluu puolen lukuvuoden työharjoittelu. (Opetusministeriö.)

Ammattikorkeakoulututkintoon johtavat opinnot koostuvat:

- perus- ja ammattiopinnoista
- vapaasti valittavista opinnoista
- harjoittelusta
- opinnäytetyöstä.

Ammattikorkeakouluja Suomessa on 25, joista yksityisiä on 13, kunnallisia 4 sekä kuntayhtymän omistamia ammattikorkeakouluja 8. Edellämainittujen lisäksi Suomessa

on Poliisiammattikorkeakoulu, joka toimii sisäasiainministeriön alaisuudessa, sekä Ahvenanmaalla toimiva Högskolan på Åland. (Opetusministeriö.)

Ammattikorkeakoulutuksen jätti kesken 9 % opiskelijoista lukuvuonna 2006/2007 ja 9,2 % lukuvuonna 2007/2008 (taulukko 1). (Tilastokeskus.)

Ylempi ammattikorkeakoulututkinto

Hankittuaan kokemusta työelämästä Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet voivat halutessaan syventää ammatillista osaamistaan jatkamalla opintoja ja suorittamalla ylempään ammattikorkeakoulututkinnon. Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot ovat ylempiä korkeakoulututkintoja.

Ylempien tutkintojen koulutusohjelmat ovat vähintään lukuvuoden ja enintään puoleentoista lukuvuoden mittaisia. Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon liitetään tutkin-
tonimike ja lyhenne ylempi AMK. (Opetusministeriö.)

3.3.3 Yliopisto

Yliopistolain mukaisesti yliopistot ovat itsenäisiä julkisoikeudellisia laitoksia tai säätiölain mukaisia yksityisoikeudellisia säätiöitä. Uusimuotoiset yliopistot aloittivat toimintansa 1.1.2010. Yliopistouudistuksella pyritään parantamaan yliopistojen toimintaedellytyksiä kansainvälisessä toimintaympäristössä. (Opetusministeriö.)

Yliopistoissa suoritettavat tutkinnot:

- *alemmat korkeakoulututkinnot*
- *ylemmät korkeakoulututkinnot*
- *tieteellisinä tai taitteellisina jatkotutkintoina suoritettavat lisensiaatin tutkinnot*
- *tieteellisinä tai taitteellisina jatkotutkintoina suoritettavat tohtorin tutkinnot*
- *amatillisina jatkotutkintoina suoritettavat erikoislääkärin, erikoishammaslääkärin ja erikoiseläinlääkärin tutkinnot*

Maanpuolustuskorkeakoulussa suoritettavat upseerin tutkinnot jatkotutkintoineen. (Opetusministeriö.)

Yliopistoissa voi opiskella seuraavilla koulutusaloilla:

- eläinlääketieteellinen
- farmasia
- hammaslääketieteellinen
- humanistinen
- kasvatustieteellinen
- kauppätieteellinen
- kuvataideala
- liikuntatieteellinen
- luonnontieteellinen
- lääketieteellinen
- maatalous-metsätieteellinen
- musiikkiala
- oikeustieteellinen
- psykologia
- sotilasala
- taideteollinen
- teatteri- ja tanssiala
- teknillistieteellinen
- teologinen
- terveystieteet
- yhteiskuntatieteellinen.

Yliopistojen tutkintorakenne on kaksiportainen: opiskelijat suorittavat ensin alemman korkeakoulututkinnon eli kandidaatin tutkinnon ja jatkavat sen jälkeen ylempään korkeakoulututkintoon eli maisterin tutkintoon. Alempi korkeakoulututkinto on laajuudeltaan 180 opintopistettä ja voidaan suorittaa kolmessa vuodessa. Ylempi korkeakoulututkinto on yleensä 120 opintopisteen laajuinen, ja sen voi suorittaa kahdessa vuodessa. (Opetusministeriö.)

Ylemmän korkeakoulututkinnon jälkeen yliopistossa voi jatkaa opiskelua lisensiaatin tai tohtorin tutkintoon. Tohtorin tutkintoon kuuluu opiskelun lisäksi tehtävä väitöskirja, jota puolustetaan julkisesti.

Lisensiaatin tutkinto on nykyään muuttumassa luonteeltaan ammatillisesti painottuneeksi erikoistumistutkinnoksi. Lisensiaatin tutkintoon vaaditaan lisensiaattityön tekeminen. (Opetushallitus.)

Yliopistoja on Suomessa 16 (1.1.2010), joista monitieteellisiä yliopistoja on 9, teknillisiä korkeakouluja 2, kauppakorkeakouluja 2 ja taidekorkeakouluja 3. (Opetushallitus.)

Pääsyyvaatimuksena yliopistoon on korkeakoulukelpoisuuden antava:

- *ylioppilastutkinto*
- *International Baccalaureate –tutkinto*
- *European Baccalaureate –tutkinto*
- *Reifeprüfung-tutkinto*
- *ammattillisen korkea-asteen, ammatillisen opistoasteen tai vähintään kolmivuotinen ammatillinen tutkinto*
- *ammattikorkeakoulututkinto*
- *ulkomaisen koulutus joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin*
- *yliopiston edellyttämät avoimen yliopisto-opetuksen opinnot.*

Mahdolliset valintakokeet järjestetään pääosin touko-kesäkuussa, mutta käytännöt vaihtelevat eri yliopistoissa. (Opetusministeriö.)

Yliopistokoulutuksensa jätti kesken lukuvuonna 2006/2007 5,6% opiskelijoista ja lukuvuonna 2007/2008 6,1 % opiskelijoista (taulukko 1). (Tilastokeskus.)

Taulukko 1. Lukiokoulutuksessa, ammatillisessa koulutuksessa, ammattikorkeakoulukoulutuksessa ja yliopistokoulutuksessa keskeyttäneet lukuvuosina 2006/2007 ja 2007/2008, %

Koulutussektori	Lukuvuosi 2006/2007	Lukuvuosi 2007/2008
Lukiokoulutus (nuorille suunnattu)	4,2	4,5
Ammatillinen koulutus (nuorille suunnattu)	10,2	9,8
Ammattikorkeakoulukoulutus (ammattikorkeakoulututkinnot)	9,0	9,2
Yliopistokoulutus (alemmat ja ylemmät korkeakoulututkinnot)	5,6	6,1

4 KYSELYTUTKIMUS

4.1 Tutkimuksen tavoitteet ja toteutus

Tarkoituksena on selvittää, millainen käsitys suomalaisilla ja venäläisillä korkeasteen opiskelijoilla on opiskelustaan ja sen tuomista mahdollisuuksista, sekä työelämän että mahdollisen jatko-opiskelun kannalta. Lisäksi halusin selvittää, ovatko opiskelijat tyytyväisiä kouluunsa ja saamansa opetuksen tasoon, uskovatko opiskelijat löytävänsä valmistuttuaan työtä opiskelemaltaan alalta ja onko tässä eroja suomalaisten ja venäläisten välillä.

Tavoitteena oli saada 200 - 300 vastausta molemmilta puolilta. Venäläiset opiskelijat vastasivat paperiseen kyselylomakkeeseen, jonka palautti vain 44 vastaajaa, kun taas Suomen puolella käytössäni oli viime keväänä KyAMK:n opiskelijoille sähköisesti toteutetun PikkuOpala- tutkimuksen dataa, josta sain käyttööni 134 muotoilu- ja viestintä koulutusohjelman opiskelijan vastaukset.

4.2 Tutkimus tuloksen analysointi

Kyselyyn osallistui Suomesta 134 Kymenlaakson ammattikorkeakoulun opiskelijaa ja Pietarista 44 Pietarin Valtiollisen Polyteknillisen Yliopiston opiskelijaa. Molempien maiden vastaajaryhmät ovat viestinnän- ja muotoilun opiskelijoita.

Taulukosta 2 voidaan nähdä, että Pietarin opiskelijoista suurin osa (77,5 %) koki että AMK on tukenut työelämäyhteyksien kehittymistä, kun taas Kymenlaakson ammattikorkeakoulun opiskelijat kokivat AMK:n vaikutuksen työelämäyhteyksien kehittämisessä paljon pienemmäksi.

Taulukko 2. Ristiintaulukointi koulun mukaan: ammattikorkeakoulu on eri tavoin tukenut työelämäyhteyksieni kehittymistä.

			Koulu		
			KyAMK	Pietari	Yhteensä
Ammattikorkeakoulu on eri tavoin tukenut työelämäyhteyksieni kehittymistä	Täysin eri mieltä	Lukumäärä	14	0	14
		%	11,8%	0%	8,8%
	Osittain eri mieltä	Lukumäärä	31	3	34
		%	26,1%	7,5%	21,4%
	Osittain samaa mieltä	Lukumäärä	68	6	74
		%	57,1%	15,0%	46,5%
	Täysin samaa mieltä	Lukumäärä	6	31	37
		%	5,0%	77,5%	23,3%
	Yhteensä	Lukumäärä	119	40	159
		%	100,0%	100,0%	100,0%

Jostain syystä seuraavaan kysymykseen vastasi molemmista ryhmistä vain osa opiskelijoista. Vastauksissa ei ollut merkittäviä eroja ryhmien kesken, suurin osa vastanneista uskoi pääsevänsä hyödyntämään AMK:ssa oppimaansa tulevassa työssään (taulukko 3).

Taulukko 3. Ristiintaulukointi koulun mukaan: uskon, että valmistumisen jälkeisessä työssäni voin hyödyntää ammattikorkeakoulussa oppimaani.

			Koulu		
			KyAMK	Pietari	Yhteensä
Uskon, että valmistumisen jälkeisessä työssäni voin hyödyntää ammattikorkeakoulussa oppimaani	Osittain eri mieltä	Lukumäärä	2	2	4
		%	5,4%	10,5%	7,1%
	Osittain samaa mieltä	Lukumäärä	13	2	15
		%	35,1%	10,5%	26,8%
	Täysin samaa mieltä	Lukumäärä	22	15	37
		%	59,5%	78,9%	66,1%
Yhteensä	Lukumäärä	37	19	56	
	%	100,0%	100,0%	100,0%	

Pietarin opiskelijoista yli 46 % uskoi pääsevänsä esimiestehtäviin, ja 30,2% asiantuntijatehtäviin. KyAMK:n opiskelijoista 72 % ei vielä tiennyt millaisessa työssä tulevat toimimaan valmistumisensa jälkeen (taulukko 4).

Taulukko 4. Ristiintaulukointi koulun mukaan: minkäläinen valmistumisesi jälkeinen työsi (mikäli tiedossa) tulee olemaan?

			Koulu		
			KyAMK	Pietari	Yhteensä
Minkäläinen valmistumisesi jälkeinen työsi (mikäli tiedossa) tulee olemaan?	Suoritustason tehtävä	Lukumäärä	14	3	17
		%	10,6%	7,0%	9,7%
	Asiantuntijatehtävä	Lukumäärä	7	13	20
		%	5,3%	30,2%	11,4%
	Esimiestehtävä	Lukumäärä	0	20	20
		%	0%	46,5%	11,4%
	Yrittäjä	Lukumäärä	16	7	23
		%	12,1%	16,3%	13,1%
	Tulevasta työstäni ei ole tällä hetkellä tietoa	Lukumäärä	95	0	95
		%	72,0%	0%	54,3%
	Yhteensä	Lukumäärä	132	43	175
		%	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukosta 5 voidaan nähdä, että Pietarin opiskelijoista suurin osa (90,9 %) oli lukiossa ennen nykyisen koulutuksen alkamista. KyAMK:n opiskelijoista hiukan yli puolet oli lukiossa, ammattikoulussa, tai muussa koulutuksessa ja työssä kävi 33 %. suuret erot Pietarin ja KyAMK:n välillä johtuvat ainakin osittain vastaajien keski-ikästä, joka pietarilaisilla on huomattavasti alhaisempi.

Taulukko 5. Ristiintaulukointi koulun mukaan: mikä oli tilanteesi työmarkkinoilla ennen opiskelujesi aloittamista ammattikorkeakoulussa?

			Koulu		
			KyAMK	Pietari	Yhteensä
Mikä oli tilanteesi työmarkkinoilla ennen opiskelujesi aloittamista ammattikorkeakoulussa?	Olin ammatillisessa koulutuksessa	Lukumäärä	15	0	15
		%	11,3%	0%	8,5%
	Olin lukiossa	Lukumäärä	32	40	72
		%	24,1%	90,9%	40,7%
	Olin muussa koulutuksessa	Lukumäärä	30	3	33
		%	22,6%	6,8%	18,6%
	Olin työssä	Lukumäärä	44	1	45
		%	33,1%	2,3%	25,4%
	Olin työtön	Lukumäärä	6	0	6
		%	4,5%	0%	3,4%
	Muu tilanne, mikä?	Lukumäärä	6	0	6
		%	4,5%	0%	3,4%
	Yhteensä	Lukumäärä	133	44	177
		%	100,0%	100,0%	100,0%

Pietarin opiskelijoista suurin osa (80,8 %) uskoi työllistyvänsä valmistuttuaan, yrittäjäksi aikoi 11,9 % ja jatko-opiskelijaksi 4,8 %. KyAMK:n opiskelijoilla oli hiukan synkempi näkemys tulevaisuudestaan: vain 38,3 % uskoi pääsevänsä työhön ja 18 % jatko-opiskelijaksi. Peräti 20,3 % uskoi jäävänsä työttömäksi ja n.8 % aikoi yrittäjäksi (taulukko 6).

Taulukko 6. Ristiintaulukointi koulun mukaan: käsitykseni työllistymistilanteestani työmarkkinoilla koulutuksen päättyessä.

			Koulu		
			KyAMK	Pietari	Yhteensä
Käsitykseni työllistymistilanteestani työmarkkinoilla koulutuksen päättyessä	Minulla on uusi työ työmarkkinoilla koulutuksen päättyessä	Lukumäärä	51	34	85
		%	38,3%	81,0%	48,6%
	Aloitan yrittäjänä / jatkan yrittäjänä	Lukumäärä	11	5	16
		%	8,3%	11,9%	9,1%
	Palaan uusiin tehtäviin entiseen työpaikkaani	Lukumäärä	1	0	1
		%	8%	0%	0,6%
	Aloitan toisen koulutuksen	Lukumäärä	24	2	26
		%	18,0%	4,8%	14,9%
	Olen työtön	Lukumäärä	27	0	27
		%	20,3%	0%	15,4%
	Muu, mikä?	Lukumäärä	19	1	20
		%	14,3%	2,4%	11,4%
	Yhteensä	Lukumäärä	133	42	175
		%	100,0%	100,0%	100,0%

KyAMK:n opiskelijat tuntuivat olevan selvästi vähemmän tyytyväisiä opetuksen tasoon kuin Pietarilaiset. Selkeästi suurin osa (71 %) Pietarin opiskelijoista piti opetuksen tasoa korkeana, kun taas KyAMK:n opiskelijoista vain 3,8 % oli samaa mieltä saamansa opetuksen tasosta (taulukko 7).

Taulukko 7. Ristiintaulukointi koulun mukaan: opetus ammattikorkeakoulussa on ollut asiantuntevaa ja korkeatasoista.

			Koulu		
			KyAMK	Pietari	Yhteensä
Opetus ammattikorkeakoulussa on ollut asiantuntevaa ja korkeatasoista	Täysin eri mieltä	Lukumäärä	13	1	14
		%	10,0%	3,2%	8,7%
	Osittain eri mieltä	Lukumäärä	50	3	53
		%	38,5%	9,7%	32,9%
	Osittain samaa mieltä	Lukumäärä	62	5	67
		%	47,7%	16,1%	41,6%
	Täysin samaa mieltä	Lukumäärä	5	22	27
		%	3,8%	71,0%	16,8%
	Yhteensä	Lukumäärä	130	31	161
		%	100,0%	100,0%	100,0%

Pietarilaisista suurimmalla osalla (61,4 %) oli tiedossa että he tulevat sijoittumaan työelämään kotikaupunkinsa alueelle. Opiskelijoista 11,4 % ei tiennyt tulevan työpaikansa sijaintia (taulukko 8).

Taulukko 8. Koulukohtainen taulukko. Pietarin Valtiollinen Polyteknillinen Yliopisto: mikäli sinulla on jo tiedossa valmistumisesi jälkeisen työpaikan sijaintikunta, niin mikä se on? Jos se on ulkomailla, niin missä maassa?

Pietari		Lukumäärä	%
Mikäli sinulla on jo tiedossa valmistumisesi jälkeisen työpaikan sijaintikunta, niin mikä se on? Jos se on ulkomailla, niin missä maassa?	Ei vastausta	<i>5</i>	<i>11,4</i>
	Englanti	<i>1</i>	<i>2,3</i>
	Kanada	<i>1</i>	<i>2,3</i>
	Pietari	<i>27</i>	<i>61,4</i>
	Pietari /Suomi	<i>1</i>	<i>2,3</i>
	Pietari/ EU	<i>1</i>	<i>2,3</i>
	Pietari/ Saksa	<i>1</i>	<i>2,3</i>
	Pietari/Australia	<i>1</i>	<i>2,3</i>
	Pietari/Moskova	<i>3</i>	<i>6,8</i>
	Pietari/Moskova/ Saksa	<i>1</i>	<i>2,3</i>
	Saksa	<i>2</i>	<i>4,5</i>
	Yhteensä	<i>44</i>	<i>100,0</i>

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun opiskelijoista valtaosalla (88,7%) ei ollut tietoa tulevasta työstään. Ulkomaille (Saksaan) uskoi sijoittuvansa 0,8% opiskelijoista (taulukko 9).

Taulukko 9. Koulukohtainen taulukko. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu: mikäli sinulla on jo tiedossa valmistumisesi jälkeisen työpaikan sijaintikunta, niin mikä se on? Jos se on ulkomailla, niin missä maassa?

KyAMK	Lukumäärä	%	
Mikäli sinulla on jo tiedossa valmistumisesi jälkeisen työpaikan sijaintikunta, niin mikä se on? Jos se on ulkomailla, niin missä maassa?	Ei ole tietoa	118	88,7
	Any english speaking country or any country where I can work in english. I'd prefer an english speaking country f.ex Australia.	1	0,8
	Hamina	1	0,8
	Helsinki	2	1,5
	Helsinki tai Lahti	1	0,8
	Kotka	1	0,8
	Kouvola	3	2,3
	Kymenlaaksossa	1	0,8
	Lahti	1	0,8
	Lappeenranta, Etelä-Karjala.	1	0,8
	Mahdollisesti Helsinki	1	0,8
	Porvoo	1	0,8
	Saksassa	1	0,8
	Yheensä	133	100,0

Vastauksissa ei ollut merkittäviä eroja ryhmien välillä: noin puolet vastaajista ei tehnyt lainkaan työtä opiskelun ohessa, kolmannes vastaajista työskenteli 1 - 10 tuntia viikossa, sekä n.10 % 11 - 22 tuntia viikossa (taulukko 10).

Taulukko 10. Ristiintaulukointi koulun mukaan: kuinka paljon olet tehnyt ansiotöitä nykyisten opiskelujesi ohessa?

			Koulu	
			KyAMK	Pietari
Kuinka paljon olet tehnyt ansiotöitä nykyisten opiskelujesi ohessa?	En lainkaan	Lukumäärä	70	23
		%	52,2	52,3
	Keskimäärin 1 - 10 tuntia viikossa	Lukumäärä	47	13
		%	35,1	29,5
	Keskimäärin 11 - 20 tuntia viikossa	Lukumäärä	15	4
		%	11,2	9,1
	Keskimäärin 21 - 40 tuntia viikossa	Lukumäärä	2	3
		%	1,5	6,8
	Keskimäärin yli 40 tuntia viikossa	Lukumäärä	0	1
		%	0	2,3
	Yhteensä	Lukumäärä	134	44
		%	100,0	100,0

Seuraavat 3 kysymystä esitettiin vain Pietarin Valtiollisen Polyteknillisen yliopiston opiskelijoille (taulukko 11, 12, 13).

Pietarilaisista yli 80 % oli alle 22 vuotiaita. Suurin osa (68,2%) heistä asui vanhempiensa luona, opiskelija asuntolassa asui 18% ja vuokralla 11,4% (taulukko 11).

Taulukko 11. Pietarin Valtiollisen Polyteknillisen Yliopiston opiskelijoiden asuminen.

Pietari		Lukumäärä	%
Asuminen	Asun vanhempieni luona	30	68,2
	Opiskelija asuntolassa	8	18,2
	Omassa asumisasunnossa	1	2,3
	Vuokratussa asunnossa	5	11,4
	Yhteensä	44	100,0

Valtaosa (63,6 %) opiskelijoista piti työharjoittelupaikan löytämistä hankalana, helpona sitä piti 20,5 % opiskelijoista (taulukko 12).

Taulukko 12. Pietarin Valtiollisen Polyteknillisen Yliopiston opiskelijat: oliko työharjoittelupaikan löytäminen mielistäsi hankalaa?

Pietari		Lukumäärä	%
Oliko työharjoittelupaikan löytäminen mielistäsi hankalaa?	Kyllä	28	63,6
	Ei	9	20,5
	Yhteensä	37	84,1
	Ei vastausta	7	15,9
Yhteensä		44	100,0

Noin puolet(45,5 %) opiskelijoista aikoo ottaa suoraan yhteyttä yrityksiin saadakseen työtä. Seuraavaksi suurin ryhmä (18,2 %) aikoo käyttää ”suhteita” työn hakemiseen. (taulukko 13).

Taulukko 13. Pietarin Valtiollisen Polyteknillisen Yliopiston opiskelijat: mitä kautta etsin työtä?

	Pietari	Lukumäärä	%
Mitä kautta etsin työtä	Työvoimatoimiston kautta	2	4,5
	Rekrytointifirmojen ja työvoiman vuokrausyritysten kautta	4	9,1
	Sanoma- ja ammattilehdistä	4	9,1
	Kyselen tuttavilta ja sukulaisilta	8	18,2
	Otan suoraan yhteyttä yrityksiin	20	45,5
	Muu	2	4,5
	Yhteensä	40	90,9
	Ei vastausta	4	9,1
	Yhteensä	44	100,0

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tutkimusta tehdessäni huomasin että työni Venäjää käsittelevään osuuteen oli erittäin vaikea löytää luotettavia ja käyttökelpoisia lähteitä. Eri lähteiden tiedoissa oli paljon eroavaisuuksia ja ristiriitoja, näin ollen jouduin jättämään pois joitakin tietoja ja tilastoja, joita olin alun perin aikonut käyttää.

Onnistuin saamaan kyselytutkimus-osioon Pietarista vain 44:n opiskelijan vastaukset. Otannan pienuuden vuoksi ei siis pelkästä kyselytutkimuksesta voi tehdä kovin pitkälle meneviä johtopäätöksiä. Vastaajaryhmät eivät myöskään ole kaikilta osin täysin vertailukelpoisia, sillä Pietarin Polyteknillisen Yliopiston opiskelijat olivat keski-ikänsä huomattavasti nuorempia kuin KyAMK:n opiskelijat, ja näin ollen on itsestään selvää että suurin osa heistä asui vielä vanhempensa luona, osittain heidän nuorella iällään

selittynee myös se, ettei yksikään heistä ollut ehtinyt olla työttömänä ennen opiskelun alkamista.

5.1 Teoriapohjan yhteenveto

Venäläisiä korkea-asteen oppilaitoksista käytetään yhteisnimitystä korkeakoulu, ne voivat olla valtiollisia, kunnallisia tai yksityisiä. Korkeakouluiksi Venäjällä lasketaan:

- yliopistot
- akatemit
- instituutit
- konservatoriot.

Korkeakoulussa suoritettavat tutkinnot:

- Bakalavriat-tutkinto 4 vuotta
- Magistratura-tason tutkinto 6 vuotta
- Diplomirovannyi spetsialist-tutkinto 5 - 6 vuotta

Venäjällä korkeakoulujen jatkotutkinnot ovat tieteiden kandidaatin tutkinto ja tieteiden tohtorin tutkinto.

Suomessa korkea-asteen oppilaitoksia ovat ammattikorkeakoulut sekä yliopistot. Myös Suomessa ammattikorkeakoulut voivat olla valtiollisia, kunnallisia tai yksityisiä.

Ammattikorkeakoulussa suoritettavat tutkinnot:

- ammattikorkeakoulututkinto 3,5 - 4,5 vuotta,
- alempi ammattikorkeakoulututkinto 4,5 - 5 vuotta.

Yliopistossa suoritettavat tutkinnot:

- Kandidaatin tutkinto (3 v.)
- Maisterin tutkinto (5 v.).

Suomessa ylemmän korkeakoulututkinnon jälkeen voi jatkaa opiskelua lisensiaatin tai tohtorin tutkintoon.

5.2 Kyselyn vastausten yhteenveto

Kyselyyn saamieni vastausten perusteella Pietarin Polyteknillisen Yliopiston opiskelijat, toisin kuin KyAMK:n opiskelijat pitivät saamansa opetuksen tasoa korkeana, ja olivat luottavaisia sen suhteen että työllistyvät tulevaisuudessa.

KyAMK:n opiskelijat pitivät ammattikorkeakoulun osuutta työelämäyhteyksien kehittämisessä melko vähäisenä, he eivät myöskään olleet kovin tyytyväisiä saamansa opetuksen tasoon, sekä olivat paljon pessimistisempiä tulevaisuutensa suhteen, kuin Pietarilaiset vastaajat.

Lähes 50 % Pietarin vastaajista uskoi toimivansa valmistuttuaan esimiestason tehtävissä, kun taas KyAMK:n vastaajista ei siihen uskonut yksikään. Molemmista opiskelijaryhmistä n. 30 % teki 1 - 10 tuntia viikossa ansiotyötä opiskelujensa ohessa.

Vastauksista käy selvästi ilmi että Pietarin Polyteknillisen Yliopiston viestinnän - ja muotoilun opiskelijat ovat kaiken kaikkiaan huomattavasti tyytyväisempiä tilanteeseensa ja suhtautuivat tulevaisuuteensa paljon luottavaisemmin, kuin KyAMK:n viestinnän- ja muotoilun opiskelijat.

LÄHTEET

Federal Agency on Education (ven.). Federalnoje agenstvo po obrazovaniju
<http://www.ed.gov.ru> [viitattu 5.4.2010].

Federalnaja služba po nadzoru v sfere obrazovanja i nauki (ven.)
<http://www.obrnadzor.gov.ru> [viitattu 5.4.2010].

KELA. Saatavissa: www.kela.fi [viitattu 5.4.2010].

Koulutusnetti. Saatavissa:

http://www.koulutusnetti.fi/?path=ammatilliseen_ja_lukiokoulutukseen[viitattu 5.4.2010].

Opala. Saatavissa: <https://opala.pkamk.fi/main.do> [viitattu 5.4.2010].

Opetushallitus. Saatavissä: <http://www.oph.fi> [viitattu 5.4.2010].

Spravotšnik abiturienta (ven.). Saatavissa: <http://koročka.ru/universities/spb/> [viitattu 5.4.2010].

Statistika Rossiiskogo Obrazovanija. Saatavissa: <http://stat.edu.ru> [viitattu 5.4.2010].

Suuntana Venäjä. CIMO 2004. www.cimo.fi Saatavissa:

<http://www.maatio.net/files/41/venaja.pdf> [viitattu 5.4.2010].

Tutkinnot ja opinnot. Opetusministeriö. Saatavissa:

http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutusjaerjestelmae/tutkinnot_ja_opinnot/?lang=fi [viitattu 10.4.2010].

Tilastokeskus. Saatavissa: www.stat.fi [viitattu 10.4.2010].

Venäjän Federaation Peruslaki. Saatavissa:

<http://www.constitution.ru/10003000/10003000-4.htm> [viitattu 5.4.2010].

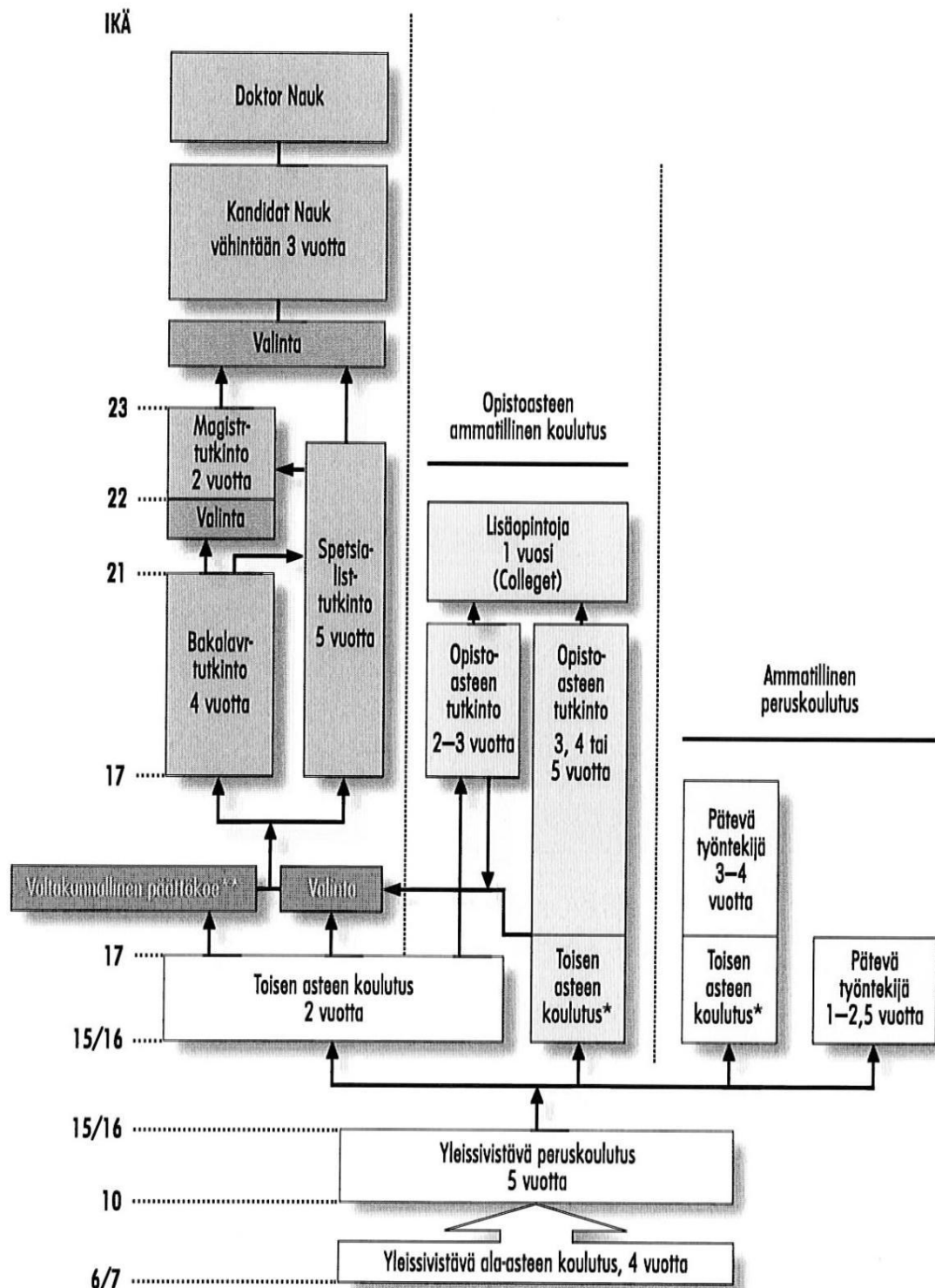
Venäjän koulutusjärjestelmä. Opetushallitus (2006). Saatavissa:

http://www.oph.fi/download/48903_venajaedu.pdf [viitattu 5.4.2010].

Venäjän opetus- ja tiedeministeriö. Rossiiskoe obrazovanie. Federalnyi portal (ven.).
Saatavissa: <http://russia.edu.ru/information/analit/vis/1301,6/> [viitattu 5.4.2010].

Yhtenäinen valtakunnallinen päättökoe (единый государственный экзамен ЕГЭ).
Saatavissa: <http://ege09.ru/> [viitattu 5.4.2010].

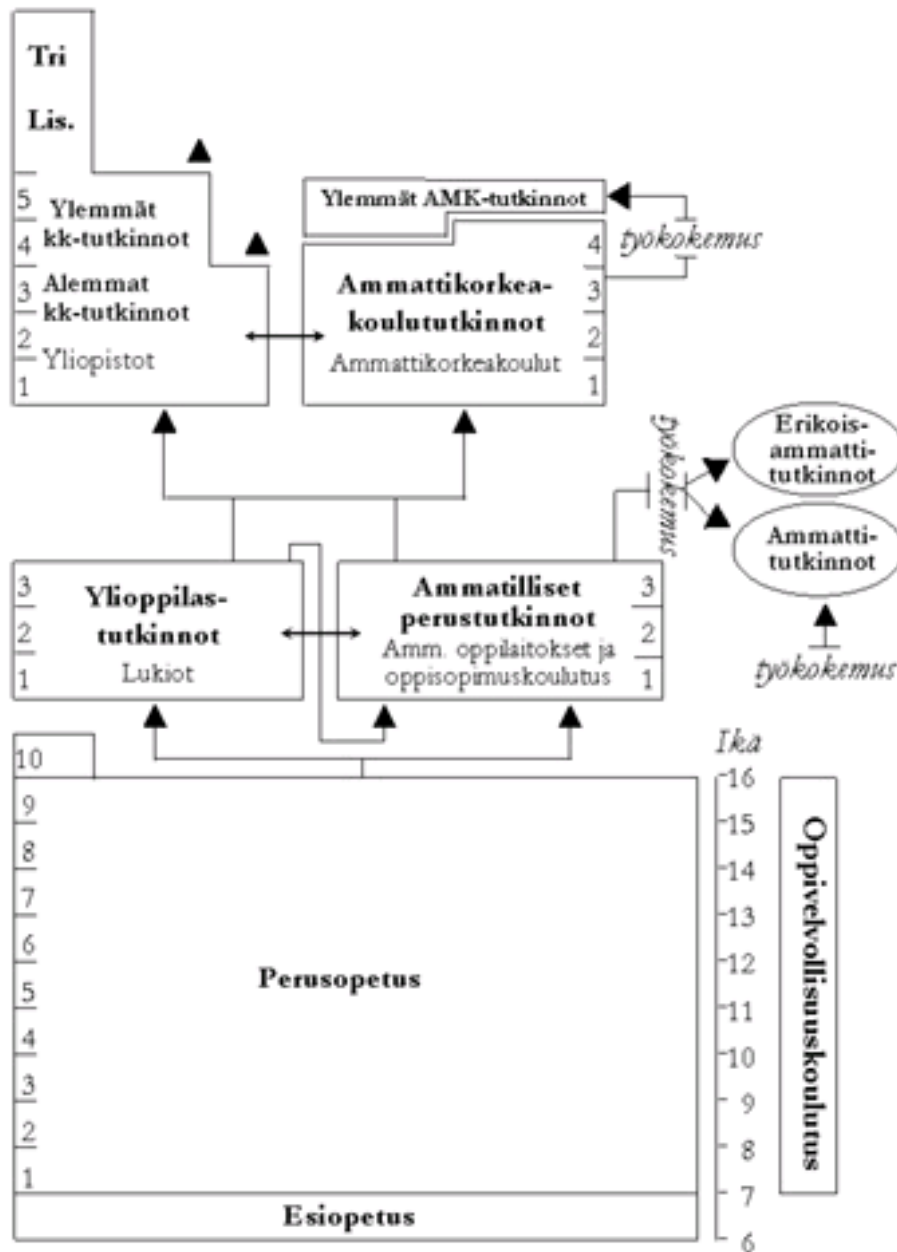
VENÄJÄN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ

* Antaa kelpoisuuden korkea-asteen valintakokeisiin

** Vielä kokeiluasteella

SUOMENKOULUTUSJÄRJESTELMÄ

Muutamia korkeakouluja Pietarissa.

<u>Аграрный университет</u>	www.spbgau.ru
<u>Архитектурно-строительный университет</u>	www.spbgasu.ru
<u>Балтийский технический университет им. Д.Ф.Устинова</u>	www.voenmeh.ru
<u>Гидрометеорологический университет</u>	www.rshu.ru
<u>Горный институт им. Г.В.Плеханова</u>	www.spmi.ru
<u>Заочный технический университет</u>	www.nwpi.ru
<u>Инженерно-экономический университет</u>	www.engec.ru
<u>Медицинский университет им. акад. И.П.Павлова</u>	www.spbmedu.ru
<u>Морской технический университет</u>	www.smtu.ru
<u>Педагогический университет им. А.И.Герцена</u>	www.herzen.spb.ru
<u>Политехнический университет</u>	www.spbstu.ru
<u>Технологический институт (технический университет)</u>	www.gti.spb.ru
<u>Технологический университет растительных полимеров</u>	www.gturp.spb.ru
<u>Университет</u>	www.cpk.spbu.ru
<u>Университет аэрокосмического приборостроения</u>	www.guap.ru
<u>Университет водных коммуникаций</u>	www.spbuwc.ru
<u>Университет гражданской авиации</u>	www.academiaga.ru
<u>Университет им. А.С. Пушкина</u>	www.lengu.ru
<u>Университет информационных технологий, механики и оптики</u>	www.ifmo.ru
<u>Университет кино и телевидения</u>	www.gukit.ru
<u>Университет культуры и искусств</u>	www.spbguki.ru
<u>Университет низкотемпературных и пищевых технологий</u>	www.gunipt.spb.ru
<u>Университет путей сообщения</u>	www.pgups.ru
<u>Университет сервиса и экономики</u>	www.service.in.spb.ru
<u>Университет телекоммуникаций им. проф. М.А.Бонч-Бруевича</u>	www.sut.ru
<u>Университет технологии и дизайна</u>	www.sutd.ru
<u>Университет физической культуры им. П.Ф. Лесгафта</u>	www.lesgaft.spb.ru
<u>Университет экономики и финансов</u>	www.finec.ru
<u>Электротехнический университет им. В.И.Ульянова (Ленина)</u>	www.eltech.ru

Kysymykset (suomeksi)

1. Ikä _____ vuotta

2. Sukupuoli

1. Nainen
2. Mies

3. Asuminen

1. Asun vanhempieni luona
2. Opiskelija asuntolassa
3. Omassa asumisasunnossa
4. Vuokratassa asunnossa
5. Muu

4. Tilanteeni työmarkkinoilla ennen koulutuksen alkua

1. Olin ammatillisessa koulutuksessa
2. Olin lukiossa
3. Olin työssä
4. Toimin yrittäjänä
5. Olin työtön
6. Muu tilanne

5. Ammattikorkeakoulu on eri tavoin tukenut työelämäyhteyksieni kehittymistä

1. Täysin eri mieltä, 2. Osittain eri mieltä, 3. Ei eri, eikä samaa mieltä,
4. Osittain samaa mieltä, 5. Täysin samaa mieltä

6. Arvioni tilanteestani työmarkkinoilla koulutuksen päättyessä

1. Minulla on uusi työ toisen palveluksessa
2. Aloitan yrittäjänä/ jatkan yrittäjänä
3. Palaan entisiin tehtäviini vanhaan työpaikkaani
4. Palaan uusiin tehtäviin entiseen työpaikkaani
5. Aloitan toisen koulutuksen
6. Olen työtön
7. Muu

7. Valmistumiseni jälkeinen työni tulee olemaan luonteeltaan (mikäli tiedossa)

1. Suoritustason tehtävä
2. Asiantuntijatehtävä
3. Esimiestehtävä
4. Yrittäjä

5. Muu

8. Valmistumiseni jälkeinen työpaikkani sijainti (mikäli tiedossa)

1. Kunnan nimi, jossa työpaikkani tulee sijaitsemaan
2. Mikäli ulkomailla, niin maa, jossa työpaikkani tulee sijaitsemaan

9. Valmistumisen jälkeisessä työssä voin hyödyntää ammattikorkeakoulussa oppimaani (ennakkokäsityksesi)

1. Täysin eri mieltä, 2. Osittain eri mieltä, 3. Ei eri, eikä samaa mieltä,
4. Osittain samaa mieltä, 5. Täysin samaa mieltä

10. Opetus ammattikorkeakoulussa on ollut asiantuntevaa ja korkeatasoista

1. Täysin eri mieltä, 2. Osittain eri mieltä, 3. Ei eri, eikä samaa mieltä,
4. Osittain samaa mieltä, 5. Täysin samaa mieltä

11. Jouduitko ottamaan opintolainaa rahoittaaksesi opiskelusi?

1. Kyllä 2. Ei

12. Oliko työharjoittelupaikan löytäminen mielistäsi hankalaa?

1. Kyllä 2. Ei

13. Mitä kautta etsin työtä

1. Työvoimatoimiston kautta
2. Rekrytointifirmojen ja työvoiman vuokrausyritysten kautta
3. Sanoma- ja ammattilehdistä
4. Kyselen tuttavilta ja sukulaisilta
5. Otan suoraan yhteyttä yrityksiin tai organisaatioihin, jotka kiinnostavat minua
6. Muu, mikä

14. Kuinka paljon olet tehnyt ansiotyötä opiskelujesi ohessa

1. En lainkaan
 2. Keskimäärin 1-10 tuntia viikossa
 3. Keskimäärin 11-20 tuntia viikossa
 4. Keskimäärin 21-40 tuntia viikossa
 5. Keskimäärin yli 40 tuntia viikossa
-

Kysymykset (venäjäksi)

Добрый день! Меня зовут Анна Каммонен и я студентка Куменлааксон ammattikorkeakoulu, Университета прикладных наук, г. Коувола (Финляндия). В ходе моей дипломной работы я провожу опрос на тему "Сравнительный анализ социальных аспектов обучения финских и российских студентов"

Своим участием в опросе Вы мне очень поможете в моей дипломной работе. Буду Вам очень признательна. Ответ на вопросы займёт у Вас не более 5-7 минут и не требует указания никаких личных данных. Мой почтовый ящик Anna.Kammonen@student.kyamk.fi

1. Возраст _____ лет

2. Пол (подходящее подчеркнуть)

1. Женщина
2. Мужчина

3. Условия проживания (подходящее подчеркнуть)

1. В квартире с родителями
2. В комнате в общежитии
3. Отдельная квартира
4. Аренда жилья
5. Другое _____

4. До момента поступления в ВУЗ (подходящее подчеркнуть)

1. Училась/учился в профессиональном училище
2. Училась/учился в средней школе
3. Работал(а)
4. Я работал(а) в качестве предпринимателя
5. Я был(а) безработным
6. Другая ситуация _____

5. Высшее образование даёт возможность получить более высокооплачиваемую работу (подходящее подчеркнуть)

1. Не согласен, 2. Частично не согласен, 3. Трудно сказать,
4. Частично согласен, 5. Полностью согласен

6. Как Вы оцениваете ситуацию на рынке труда после получения диплома (подходящее подчеркнуть)

1. Буду работать по профессии.
1. Буду работать в другой профессиональной сфере деятельности.
2. Буду работать в качестве предпринимателя / я буду продолжать работать в качестве предпринимателя.

3. Я вернусь к своей прежней должности на старое место работы.
4. Буду работать на новой должности на старом месте.
5. Буду продолжать свое образование.
6. Я безработный.
7. Другой _____

7. Вы бы предпочли работать (подходящее подчеркнуть)

1. В качестве подчиненного
2. В качестве эксперта
3. В качестве руководителя
4. В качестве предприниматель
5. Другое _____

8. После окончания учебы Вы будете работать

1. Название региона/города, где работа будет находиться

2. Если за границей, то какая страна _____

9. После получения диплома Вы сможете применить полученные Вами знания на работе. (подходящее подчеркнуть)

1. Не согласен, 2. Частично не согласен, 3. Трудно сказать,
4. Частично согласен, 5. Полностью согласен

10. Обучение в Вашем ВУЗе ведется на высоком профессиональном уровне. (подходящее подчеркнуть)

1. Не согласен, 2. Частично не согласен, 3. Трудно сказать,
4. Частично согласен, 5. Полностью согласен

11. Приходится ли брать студенческий кредит? (подходящее подчеркнуть)

1. Да 2. Нет

12. Было ли трудно найти место трудовой стажировки? (подходящее подчеркнуть)

1. Да 2. Нет

13. По каким каналам Вы будете искать работу? (подходящее подчеркнуть)

1. Бюро по трудоустройству
2. Ярмарки вакансий для студентов и выпускников
3. Через газеты и профессиональные журналы
4. Через знакомых и родственников
5. Вы будете непосредственно связываться с компаниями или организациями, которые Вас интересуют
6. Другое _____

14. Совмещаете ли Вы работу и учёбу в ВУЗе? (подходящее подчеркнуть)

1. Нет, только учусь
2. В среднем работаю 1-10 часов в неделю
3. В среднем работаю 11-20 часов в неделю
4. В среднем работаю 21-40 часов в неделю
5. В среднем работаю свыше 40 часов в неделю